

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

“ОСНОВИ ІНТЕРНЕТ”

(для бакалаврів)

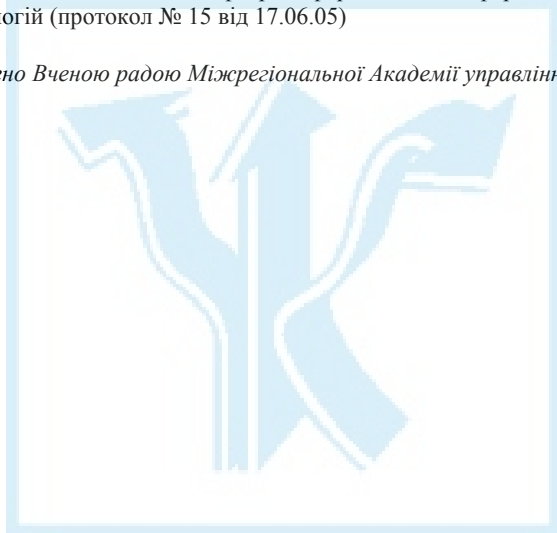
МАУП

Київ 2005

Підготовлено кандидатом фізико-математичних наук, доцентом
Ю. А. Тарнавським

Затверджено на засіданні кафедри інформатики та інформаційних
технологій (протокол № 15 від 17.06.05)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Тарнавський Ю. А. Навчальна програма дисципліни “Основи Інтернет”
(для бакалаврів). — К.: МАУП, 2005. — 12 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Основи Інтернет”, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП),
2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вивчення дисципліни — сформувати у майбутніх фахівців необхідний рівень знань і умінь з використання сучасних Інтернет-технологій для розв’язання задач у роботі за спеціальністю.

Завдання дисципліни — оволодіти технологіями роботи в Інтернет. При цьому основна увага приділяється системі WWW, пошуку інформаційних ресурсів, засобам ділового спілкування, проектуванню Web-документів та їх публікації в мережі, питанням безпеки та захисту інформації.

У процесі вивчення курсу передбачається систематична практична робота студентів як під керівництвом викладача, так і самостійно. Для засвоєння навчальних тем необхідно використовувати рекомендовану літературу.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН **вивчення дисципліни** **“ОСНОВИ ІНТЕРНЕТ”**

№ пор.	Назва теми
1	Основи Інтернет
2	Адресація та ідентифікація комп’ютерів
3	Система WWW
4	Проектування Web-документів
5	Електронна пошта
6	Телеконференції UseNet
7	Файлові архіви
8	Пошукові і рейтингові системи
9	Засоби ділового спілкування
10	Безпека при роботі в Інтернет

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
вивчення дисципліни
“ОСНОВИ ІНТЕРНЕТ”

Тема 1. Основи Інтернет

Загальна характеристика та історія розвитку Інтернет: перед-історія, військові дослідження, наукові дослідження, комерціалізація Інтернет.

Інтернет як глобальна мережа з комутацією пакетів. IP-пакети та їх маршрутизація. Стек протоколів TCP/IP, рівні ієрархії протоколів. Модель “клієнт-сервер”. Архітектура мережі.

Адміністративний устрій Інтернет. Товариство Інтернет як головна організація, що визначає напрями розвитку Інтернет. Рада з архітектури, її структура і функції. Реєструючи структури Інтернет. Порядок розробки та затвердження стандартів мережі.

Технології доступу до Інтернет: dial-up, ISDN, DSL та ін.

Література [1; 2; 4; 7; 9; 13–16]

Тема 2. Адресація та ідентифікація комп'ютерів

Ідентифікація комп'ютерів з використанням IP-адрес. Формування та використання доменних імен в Інтернет. Служба доменних імен та особливості її функціонування.

Зональний принцип координації та розподілення IP-адрес. Internic і зональні центри сітьової інформації.

Література [1; 2; 4; 7; 9; 13–17]

Тема 3. Система WWW

Основні концепції та принципи функціонування WWW. Гіпертекст і гіпермедія. Мова розмітки гіпертексту (HTML). Гіпертекстові зв'язки і гіперпосилання. Система адресації ресурсів з використанням універсального покажчика ресурсів (URL). Програми перегляду — браузерери.

Браузер MS Internet Explorer: загальна характеристика і основи інтерфейсу. Метапошукова панель, збереження результатів пошуку. Механізм закладок. Журнал відвідувань. Автономний перегляд документів.

Література [3; 5; 6; 8; 10; 12; 16;17; 20]

Тема 4. Проектування Web-документів

Поняття Web-документа, його структура та складові. Мова HTML як основа розробки Web-документів. Основні теги HTML та семантика запису. Використання графічних зображень у Web-документах, основні графічні формати (GIF, JPG, PNG).

Візуальне проектування Web-документів за допомогою засобів пакета MS Office: форматування тексту, вставка гіперпосилань, графічних об'єктів, звуку.

Література [3; 12–14; 16–17; 20]

Тема 5. Електронна пошта

Принципи організації та функціонування електронної пошти Інтернет, E-mail-адресація. Поштові протоколи (POP3, SMTP, IMAP). Електронна пошта з Web-базуванням.

Основи інтерфейсу та порядок роботи з поштовою програмою MS Outlook Express. Створення облікового запису і початкова настройка програми. Локальні папки для роботи з електронною поштою. Адресна книга. Доставка і перегляд, підготовка і відправка пошти. Визначення правил обробки повідомлень. Блокування небажаних повідомлень. Електронні “вкладення” в поштових повідомленнях.

Література [2; 3; 7; 8; 13; 14; 16; 17]

Тема 6. Телеконференції UseNet

Поняття телеконференції і принципи функціонування UseNet. Протокол передачі новин (NNTP), сервери новин і програми для читання телеконференцій (news reader). Групи телеконференцій і їх основні категорії, ієрархічний принцип побудови імен.

Можливості MS Outlook Express для роботи з телеконференціями. Створення облікового запису і початкова настройка програми. Завантаження списку новин і підписка на групи новин. Одержання і перегляд статей. Правила обробки статей. Блокування небажаних повідомлень. Публікація статей в телеконференціях.

Література [1; 7–9; 13; 15–17]

Тема 7. Файлові архіви

Організація даних у файлових архівах. Протокол передачі файлів (FTP), ftp-сервери і клієнти. Стандартне програмне забезпечення для

роботи з файловими архівами. Пошук файлів за допомогою системи Archie. Спеціалізовані служби з Web-базуванням для пошуку файлів. Використання Web-інтерфейсу для роботи з файловими архівами.

Література [1; 2; 4; 13; 16; 17]

Тема 8. Пошукові і рейтингові системи

Класифікація пошукових сервісів Інтернет. Пошукові машини і каталоги. Пошукові машини, індекси пошукової бази даних і пошукові роботи. Типові алгоритми пошуку інформації та механізм роботи пошукової системи. Портали як спосіб інтеграції пошукових систем та каталогів.

Типи і порівняльна характеристика систем пошуку інформаційних ресурсів. Пошук ресурсів за фахом з використанням “розширеного” пошуку та мови запитів. Функціональні можливості і методи роботи з метапошуковими системами.

Принципи функціонування рейтингових систем. Автоматизація оцінки якості інформаційних ресурсів. Характеристики окремих рейтингових систем (Top100 of Rambler, Internet All Starts Award, 1000 Stars). Збір статистичних даних про відвідуваність ресурсів.

Література [1; 14; 16–19]

Тема 9. Засоби ділового спілкування

Служба IRC (Internet Relay Chat). IRC-протокол, IRC-сервери і клієнти. Характеристика IRC-клієнтів. Чат як базова функція служби IRC. Чат-кімнати на Web-серверах.

Інтернет-пейджер ICQ: призначення і основні можливості. Установка і отримання ICQ-номера. Використання списку користувачів. Використання ICQ для участі в чаті, обміну повідомленнями, передачі файлів.

Інтернет-телефонія: принципи функціонування. Переваги і недоліки порівняно з традиційною телефонією. Вартість послуг, використання скетч-карток.

Ділове спілкування у середовищі NetMeeting. Аудіо- та відео-зв’язок за типом “точка-точка”. Організація зустрічей (конференцій). Ведення чату. Обмін файлами. Представлення графічних даних. Спільне використання програм.

Література [1; 4; 14; 16; 17]

Тема 10. Безпека при роботі в Інтернет

Системи захисту локальних мереж. Захист за допомогою файрволу. Застосування міжсітьових шлюзів, функції проксі-серверів. Принципи використання брандмауера Інтернет.

Можливості криптографічних систем при захисті інформації в Інтернет. Симетричні та асиметричні криптографічні системи. Поняття шифрування даних с подвійним ключем. Технологія шифрування та цифрового підпису електронних документів за допомогою пакета PGP.

Рівні безпеки, прийняті у браузері MS Інтернет Explorer. Управління рівнями безпеки браузера. Поняття зони безпеки. Норми та правила поведінки при роботі в Інтернет і мережний етикет.

Література [1;11,13;16;17]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

До теми 1

1. Коли сформувалась Internet в її сьогоdnішньому вигляді?
2. Що розуміється під комерціалізацією Internet, які її наслідки?
3. Сутність методу комутації пакетів.
4. Яку роль відіграють маршрутизатори у структурі Internet?
5. Що розуміється під термінами “IP-пакет”, “маршрут проходження пакетів”, “протокол обміну маршрутною інформацією”?
6. Принципи роботи протоколу TCP/IP.
7. Способи підключення до Internet.
8. Адміністративний устрій Internet.
9. Хто фінансово забезпечує функціонування Internet?
10. Сутність моделі “клієнт-сервер”.
11. Що таке “IP-адреси” і “доменні імена”? Як вони співвідносяться?
12. Сутність багаторівневого принципу побудови мережних протоколів. Дайте характеристику рівням протоколу TCP/IP.

До теми 2

1. Сутність принципу ідентифікації комп'ютерів з використанням IP-адрес?
2. Які існують класи IP-адрес?
3. Яку інформацію можна отримати з IP-адреси?
4. Що таке “безкласова адресація”?

5. З якою метою використовуються символні (доменні) імена комп'ютерів?
6. Яка роль в Internet відводиться службі доменних імен?
7. За якими принципами формуються доменні імена?
8. Як функціонує система DNS?
9. Що таке “DNS-сервери”?
10. Кому належать DNS-сервери кореневої зони?
11. Чим відрізняються рекурсивні сервери імен від локальних?
12. Чому локальні сервери імен називають ітераційними?

До теми 3

1. Де і коли було розроблено система World Wide Web?
2. Хто стояв на чолі розробки WWW?
3. Які завдання стояли перед розробниками WWW?
4. Які концепції покладені в основу WWW?
5. Що розуміється під термінами “гіпертекст”, “гіпермедіа”, “гіперпосилання”?
6. Яке призначення браузерів? Охарактеризуйте найпопулярніші з них.
7. Що таке “офлайн-браузери” та “менеджери завантажень”?
8. Призначення URL-адрес.
9. Структура URL-адреси.
10. Сутність функції автозавершення браузера MS Internet Explorer.
11. Призначення кнопок панелі управління браузера MS Internet Explorer.
12. Як додати, перемістити, видалити закладку в Internet Explorer?
13. Як в MS Internet Explorer активну Web-сторінку зробити доступною для автономного перегляду?
14. Які можливості надає журнал відвідувань браузеру MS Internet Explorer?

До теми 4

1. Що розуміється під терміном “Web-документ”?
2. З яких інформаційних елементів може складатися Web-документ?
3. Призначення HTML.
4. Що являє собою HTML-документ за синтаксичною структурою?
5. Структура HTML-документа.
6. Що означає термін “тег”?

7. Як виконується форматування тексту в HTML-документі?
8. Як вставляються гіперпосилання в HTML-документ?
9. Які формати графічних зображень використовуються у Web-документах?
10. В яких випадках доцільніше використовувати GIF-формат, а в яких JPEG?
11. Які засоби для створення Web-документів містить пакет MS Office?
12. Як скористуватись вбудованими шаблонами MS Word для створення Web-сторінки?
13. Які можливості надає MS Word для роботи з фреймами?

До теми 5

1. Що розуміється під терміном “електронна поштова скринька”?
2. Яку структуру має E-mail-адреса?
3. Як здійснюється обмін даними між клієнтом і сервером на базі протоколу SMTP?
4. Призначення протоколу POP.
5. Призначення протоколу IMAP.
6. Що таке “електронна пошта з Web-базуванням”?
7. Переваги і недоліки використання безкоштовної поштової електронної скриньки.
8. Які функції виконує поштовий клієнт MS Outlook Express?
9. Призначення стандартних папок MS Outlook Express.
10. Як здійснюється робота з електронною поштою в MS Outlook Express?

До теми 6

1. Що таке телеконференції UseNet?
2. Як розповсюджуються статті телеконференцій?
3. Як організовано ієрархію імен телеконференцій?
4. Як в MS Outlook Express створюється обліковий запис новин?
5. Як в MS Outlook Express переглянути список підписаних груп, підписатись або відписатись від новин?
6. Як і для чого задаються правила обробки статей в MS Outlook?
7. Які існують можливості для блокування надходження небажаних статей в MS Outlook?

До теми 7

1. Що таке FTP-архіви і якого роду інформація в них міститься?
2. Як здійснюється пошук файлів в FTP-архівах?
3. Які функції виконують Archie-сервери? Чи можна звернутись до Archie-сервера за допомогою браузеру?
4. Як у загальному вигляді записується URL-адреса FTP-архіву?
5. Які засоби надає Windows для роботи з файловими архівами?

До теми 8

1. Якими системами забезпечувався пошук інформації в Internet до виникнення системи World Wide Web?
2. Що таке “пошукові машини” і “тематичні каталоги”?
3. Як класифікуються пошукові сервери за принципом добору інформації?
4. З яких основних компонентів складається пошукова машина?
5. В чому полягають переваги використання Web-каталогів?
6. Що таке “гібридні системи пошуку”? Наведіть приклади таких систем.
7. Що таке “метапошук”?

До теми 9

1. Призначення служби IRC.
2. Що таке “чат”? Які стандартні програми можна використовувати для участі в чаті?
3. У чому переваги використання ICQ?
4. Що включає поняття Internet-конференції?
5. Які можливості програми MS NetMeeting?
6. Що таке “ULS-сервери”?
7. На яких принципах ґрунтується функціонування IP-телефонії?
8. Переваги та недоліки IP-телефонії.

До теми 10

1. Методи захисту від несанкціонованого доступу.
2. Які рівні безпеки прийняті у браузері MS Internet Explorer?
3. Як для захисту інформації в Internet використовуються криптографічні системи?
4. Сутність технології шифрування подвійним ключем.

5. Які можливості пакета PGP?
6. З якою метою і як здійснюється сертифікація ключів шифрування?
7. Які норми та правила є загальноприйнятими при роботі в Internet?
8. Що таке “мережний етикет”?

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Березин С. В., Раков С. В.* Інтернет у вас дома. — СПб.: БХВ-Петербург, 2000.
2. *Глушаков С. В.* Работа в сети Internet. — М.: Фолио, 2001.
3. *Грей Д.* Как сделать красиво в Интернете. — СПб.: Символ-Плюс, 1998.
4. *Гусев В. С.* Освоение Internet. Самоучитель. — М.: Вильямс, 2003.
5. *Денисов А.* Microsoft Интернет Explorer 5. — СПб.: Питер, 2000.
6. *Камер Д.* Компьютерные сети и Интернет. Разработка приложений для Интернет. — М.: Вильямс, 2002.
7. *Інформаційні системи та технології / С. Г. Карпенко, В. В. Попов, Ю. А. Тарнавський, А. Г. Шпортюк.* — К.: МАУП, 2004.
8. *Коркин И. Б.* Самоучитель Microsoft Internet Explorer 6.0. — М.: ВНУ, 2002. (Outlook Express)
9. *Левин Дж. и др.* Интернет для “чайников”. — К.: Диалектика, 1997.
10. *Матросов А. В., Сергеев А. О., Чаунин М. П.* HTML 4.0. — СПб.: БХВ-Петербург, 2001.
11. *Милославская Н. Г.* Интрасети: доступ в Internet, защита. — М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000.
12. *Морис Б.* HTML в действии. — СПб.: Питер, 1997.
13. *Олифер В. Г., Олифер Н. А.* Компьютерные сети. Принципы, технологии, протоколы. — СПб.: Питер, 2001.
14. *Симонович С. В.* Интернет. Лаборатория мастера. — М.: АСТ-ПРЕСС, 2000.
15. *Соломенчук В.* Интернет: краткий курс. — СПб.: Питер, 2000.
16. *Тарнавський Ю. А.* Internet-технології: конспект лекцій. — К.: МАУП, 2004.
17. *Тарнавський Ю. А.* Практикум з Internet-технологій: методичні вказівки до виконання лабораторних робіт. — К.: МАУП, 2004.
18. *Хан Х.* Желтые страницы Интернет & Web. Международные ресурсы. — СПб.: Питер, 1998.
19. *Хоффман П.* Интернет.. — К.: Диалектика, 1995.
20. *Шафран Э.* Создание Web-страниц: самоучитель. — СПб.: Питер, 2000.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Основи Інтернет”.....	3
Програмний матеріал вивчення дисципліни “Основи Інтернет”.....	4
Питання для самоконтролю.....	7
Список рекомендованої літератури.....	11

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

*Ю. В. Нешкуренко
Л. В. Логвиненко
Т. Г. Замура*

МАУП

Зам. № ВКЦ-2331

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП